

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 25/10
V Lucemburku dne 9. března 2010

Rozsudky ve věci C-378/08 a ve spojených věcech 379/08 a 380/08
Raffinerie Mediterranee (ERG) SpA, Polimeri Europa SpA a Syndial SpA
v. Ministero dello Sviluppo economico a další
a ENI SpA v. Ministero Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare a další

U provozovatelů, jejichž zařízení se nacházejí v blízkosti znečištěné oblasti, může být stanovena domněnka odpovědnosti za znečištění

Krom toho mohou vnitrostátní orgány podmínit výkon práva provozovatelů užívat jejich pozemky tím, že provedou vyžadované práce spočívající v nápravě škod na životním prostředí

Směrnice o odpovědnosti za životní prostředí¹ stanoví, pokud jde o některé činnosti uvedené v příloze II této směrnice, že provozovatel, jehož činnost způsobila škodu na životním prostředí nebo bezprostřední hrozbu takové škody, nese za takovou činnost odpovědnost. Musí tudíž přijmout nezbytná nápravná opatření a nést finanční náklady.

Zátoku Rada di Augusta, která se nachází v regionu Priolo Gargallo (Sicílie), poznamenal opakovaně se vyskytující fenomén znečišťování životního prostředí, jehož počátek se datuje do 60. let, kdy bylo založeno ropné pole Augusta-Priolo-Melilli. Od té doby se v této oblasti usadilo a vystřídal mnoho podniků činných v ropném a petrochemickém průmyslu.

Řadou rozhodnutí uložily italské správní orgány podnikům působícím v blízkosti zátoky Rada di Augusta povinnost odstranit znečištění zjištěné v regionu Priolo, vyhlášeném „národně významnou lokalitou pro účely „sanace““.

Podniky Raffinerie Mediterranee (ERG) SpA, Polimeri Europa SpA, Syndial SpA, jakož i ENI SpA podaly proti těmto správním rozhodnutím žaloby u italských soudů. Tribunale amministrativo regionale della Sicilia (Správní soud regionu Sicílie, Itálie), který musí o těchto věcech rozhodnout, položil Soudnímu dvoru několik otázek týkajících se použití zásady „znečišťovatel platí“.

Věc C-378/08

Italský soud se zejména táže, zda zásada „znečišťovatel platí“ brání vnitrostátní právní úpravě, která dovoluje orgánu veřejné moci, aby provozovatelům uložil povinnost provést opatření k nápravě škod na životním prostředí z důvodu, že se jejich zařízení nacházejí v blízkosti znečištěné oblasti, aniž by předem provedl jakékoliv šetření ohledně události, která byla příčinou znečištění, nebo aniž by bylo prokázáno zavinění provozovatelů nebo příčinná souvislost mezi nimi a zjištěným znečištěním.

Soudní dvůr ve svém dnešním rozsudku dospěl k závěru, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí nebrání vnitrostátní právní úpravě, která dovoluje příslušnému orgánu, aby stanovil domněnku o existenci příčinné souvislosti mezi provozovatelem a zjištěným znečištěním, a to z toho důvodu, že se jejich zařízení nacházejí v blízkosti znečištěné oblasti. Nicméně podle zásady „znečišťovatel platí“ musí tento orgán pro účely stanovení takové domněnky příčinné souvislosti disponovat věrohodnými důkazy, které jeho domněnku mohou podložit, jako například skutečnost, že se zjištěné znečištění vyskytuje v blízkosti zařízení provozovatele, nebo shoda mezi zjištěnými znečišťujícími látkami a složkami používanými provozovatelem v rámci jeho činnosti.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, s. 56)

Krom toho není příslušný orgán povinen prokázat zaviněné jednání provozovatelů, jejichž činnosti jsou považovány za příčinu škod na životním prostředí. Naproti tomu tomuto orgánu přísluší, aby předem identifikoval zdroj zjištěného znečištění, přičemž v tomto ohledu disponuje širokým prostorem pro uvážení, pokud jde o postupy a prostředky, které je třeba zvolit, jakož i o délku trvání takového šetření.

Spojené věci C-379/08 a C-380/08

Italský soud se táže, zda směrnice o odpovědnosti za životní prostředí dovoluje provést podstatnou změnu opatření k nápravě škod na životním prostředí, která již byla vykonána nebo jejichž výkon již započal. Navíc se tento soud táže, zda směrnice brání vnitrostátní právní úpravě, která podmiňuje výkon práva provozovatelů užívat jejich pozemky tím, že provedou vyžadované práce.

Ve svém dnešním rozsudku dospěl Soudní dvůr k závěru, že příslušný orgán je oprávněn podstatně změnit opatření k nápravě škod na životním prostředí, o nichž bylo rozhodnuto v kontradiktorním řízení vedeném ve spolupráci s dotýcnými provozovateli a která již byla vykonána nebo jejichž výkon již započal. Nicméně za účelem přijetí takového rozhodnutí je tento orgán povinen:

vyslechnout provozovatele, s výjimkou případu, kdy si naléhavost stavu životního prostředí vyžaduje okamžitý zásah ze strany příslušného orgánu;

vyzvat zejména osoby, na jejichž pozemku se mají tato opatření provádět, aby předložily svá vyjádření, a tato vyjádření zohlední a

uvést ve svém rozhodnutí důvody, na nichž se jeho volba zakládá, a případně důvody, které mohou ospravedlnit to, že nemusel nebo nemohl být proveden důkladný přezkum, například z důvodu naléhavosti stavu životního prostředí.

Stejně tak měl Soudní dvůr za to, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí nebrání vnitrostátní právní úpravě, která příslušnému orgánu dovoluje, aby výkon práva provozovatelů užívat jejich pozemky podmínil tím, že provedou vyžadované práce spočívající v nápravě škod na životním prostředí, a to i tehdy, když uvedené pozemky nejsou dotčeny těmito pracemi z důvodu, že již byly předmětem dřívějších „sanačních“ opatření, nebo že nikdy nebyly znečištěny. Takové opatření však musí být odůvodněno cílem zabránit zhoršení stavu životního prostředí nebo podle zásady obezřetnosti cílem předejít vzniku nebo opětovnému výskytu dalších škod na životním prostředí na výše uvedených pozemcích provozovatelů přilehlých k celému mořskému břehu, který je předmětem výše uvedených nápravných opatření.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Úplné znění rozsudků [C-378/08](#) a [C-379/08](#) a [C-380/08](#) bude zveřejněno na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106